

**MOKESTINIŲ GINČŲ KOMISIJA
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS**

**SPRENDIMAS
DĖL A.A. SKUNDO**

2025 m. gruodžio d. Nr. S-2025/ (7-2025/166)
Vilnius

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Komisija), susidedanti iš Komisijos pirmininkės Vilmos Vildžiūnaitės, narių Gvidos Ivanauskienės (pranešėja), Kristinos Jakštienės, Raimondos Juodkaitės ir Jurgitos Narkevičiūtės, išnagrinėjo A.A. (toliau – Pareiškėjas) 2025-11-04 skundą dėl Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Muitinės departamentas, centrinis mokesčių administratorius) 2025-10-09 sprendimo Nr. 1AE-386 (toliau – skundžiamas sprendimas, Sprendimas). Pareiškėjo atstovai advokatas B.B. ir advokato padėjėja C.C., Muitinės departamento atstovas D.D. 2025-12-02 dalyvavo Komisijos posėdyje nuotoliniu būdu.

Komisija n u s t a t ė:

Pareiškėjas prašo panaikinti skundžiamą Muitinės departamento sprendimą.

Byloje nustatyta, kad Vilniaus apygardos teismas 2012-08-10 teismo baudžiamuoju įsakymu baudžiamojoje byloje Nr. (duomenys neskelbtini) (toliau – Baudžiamasis įsakymas) pripažino Pareiškėją ir E.E. (E.E.) kaltais padarius nusikaltimus, numatytus Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso (toliau – BK) 25 straipsnio 3 dalyje, 199 straipsnio 1 dalyje bei 199-2 straipsnio 1 dalyje, ir juos nuteisė atitinkamai 66 minimalaus gyvenimo lygių (toliau – MGL) (8 580 Lt, t. y. 2 484,94 Eur) ir 67 MGL (8 710 Lt, t. y. 2 522,60 Eur) baudomis.

Pirmiau paminėti asmenys buvo kaltinami tuo, jog pažeidžiant nustatytą tvarką neteisėtai per Lietuvos Respublikos sieną vežė, taip pat laikė ir gabeno akcizais apmokestinamas prekes – cigaretes, paženklintas trečiųjų šalių banderolėmis, kurių vertė viršijo 250 MGL dydžio sumą. Tiek Pareiškėjas, tiek E.E. prisipažino padarę nusikalstamas veikas, taip pat nepasinaudojo teise per 14 dienų nuo Baudžiamojo įsakymo įteikimo dienos paduoti Vilniaus apygardos teismui prašymą surengti bylos nagrinėjimą teisme. Tokiu būdu, Baudžiamasis įsakymas baudžiamojoje byloje Nr. (duomenys neskelbtini) yra įsiteisėjęs ir neskundžiamas, todėl vykdytinas.

Kauno teritorinė muitinė (toliau – Kauno TM) 2013-03-28 sprendimu Nr. 3PM190314 konstatavo, jog, vadovaujantis Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2913/92, nustatančio Bendrijos muitinės kodeksą (toliau – Bendrijos muitinės kodeksas), 202 straipsnio 2 ir 3 dalimis, Pareiškėjas ir E.E., kaip nustatyta Baudžiamajame įsakyme, yra asmenys, neteisėtai įvežę importo mokesčiais apmokestinamas prekes, todėl laikytini skolininkais muitinei.

Vadovaujantis Bendrijos muitinės kodekso 202 straipsniu, Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo (toliau – PVMĮ) 19 straipsnio 2 dalimi bei Lietuvos Respublikos akcizų įstatymo (toliau – AĮ) 28 straipsnio 2 dalimi, Pareiškėjas ir E.E. pripažinti solidariai atsakingi už įvežtas iš trečiųjų šalių importo muitais apmokestinamas ir muitinei

nepateiktas prekes. Kauno TM 2013-03-28 sprendimu Nr. 3PM190314 buvo įregistruota skola muitinei: 128 409 Lt muito, 1 753 307 Lt akcizų bei 441 976 Lt pridėtinės vertės mokesčio (toliau – PVM), 403 717 Lt akcizų delspinigių ir 101 808 Lt PVM delspinigių.

Pareiškėjas ir E.E. nesutiko su Kauno TM 2013-03-28 sprendimu Nr. 3PM190314 ir jį apskundė Muitinės departamentui. Kaip paaiškinta skunde Komisijai, asmenys 2013-04-22 skunde Muitinės departamentui teigė, jog vietos mokesčių administratorius, įregistruodamas skolą muitinei, nepagrįstai juos abu pripažino solidariai atsakingais už visą skolą muitinei. Pareiškėjas ir E.E. aiškino, jog Baudžiamajame įsakyme nėra jokių duomenų apie tai, kad jie veikė tik dviese. Pareiškėjo ir E.E. teigimu, kiekvienas iš jų yra atsakingas už atskirus kontrabandos epizodus, o cigarečių gabenimą ir laikymą organizavo kiti asmenys, kuriuos vietos mokesčių administratorius ir turėtų pripažinti skolininkais muitinei.

Muitinės departamentas, išnagrinėjęs Pareiškėjo ir E.E. skundą, 2013-05-31 sprendimu Nr. 1A-194 nusprendė pavesti Kauno TM atlikti pakartotinį patikrinimą ir priimti naują sprendimą. Pagrindas priimti minėtą sprendimą buvo tai, kad Vilniaus apygardos teismo Baudžiamajame įsakyme nenustatė jokių faktų apie Pareiškėjo ir E.E. tarpusavio bendrininkavimą. Minėtame Baudžiamajame įsakyme nėra jokių duomenų apie tai, kad būtent Pareiškėjas ir E.E. būtų veikę kartu, žinoję ar turėję žinoti apie vienas kito vykdomas nusikalstamas veikas. Atsižvelgęs į baudžiamojoje byloje nustatytą prejudicinį faktą, Muitinės departamentas pasisakė, kad pagrindo laikyti Pareiškėją ir E.E. solidariais skolininkais nėra.

Kauno TM, atlikusi pakartotinį mokestinį patikrinimą, atsižvelgė į Vilniaus apygardos teismo Baudžiamajame įsakyme nustatytas nusikalstamas veikas, padarytas Pareiškėjo, ir 2013-09-26 sprendimu Nr. 3PM190752 įregistravo mokestinę prievolę: 26 810 Lt muito, 354 389 Lt akcizų, 89 824 Lt PVM, 109 325 Lt akcizų delspinigių ir 27 925 Lt PVM delspinigių.

Minėtas Kauno TM sprendimas buvo apskųstas Muitinės departamentui.

Mokestinio ginčo Muitinės departamente nagrinėjimo metu buvo gautas Lietuvos Respublikos generalinės prokuratūros raštas Nr. 17.2.-10165 (2013-05-20), kuriame pateikta informacija apie atliekamą ikiteisminį tyrimą baudžiamojoje byloje Nr.(duomenys neskelbtini). Ikiteisminio tyrimo metu nustatyta, kad Pareiškėjas bei E.E., būdami tarptautinių pervežimų vairuotojais bei vykdydami kitų asmenų nurodymus, iš trečiųjų šalių per valstybės sieną gabendavo kontrabandines cigaretes, kurias vėliau sandėliuodavo bei realizuodavo kiti, tyrimo nustatyti, asmenys, dėl kurių ikiteisminis tyrimas ir yra atliekamas. Atsižvelgus į tai, kad skundžiamu sprendimu įregistruotos mokestinės nepriemokos išieškojimas turėtų būti vykdomas solidariai iš visų nusikalstamas veikas padariusių asmenų, buvo prašoma išieškojimą stabdyti iki bus išnagrinėta baudžiamoji byla visų įtariamųjų atžvilgiu.

Muitinės departamentas, konstatavęs, kad pirmiau minėtos baudžiamosios bylos nagrinėjimo metu nustatytos aplinkybės, susijusios su neteisėtu cigarečių įgabenimu į Bendrijos teritoriją, gali turėti įtakos skolos muitinei įregistravimui bei kitų skolininkų nustatymui, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo (toliau – MAĮ) 156 straipsnio 1 dalimi, 2013-11-13 sprendimu Nr. 1A-436 sustabdė Pareiškėjo skundo dėl Kauno TM 2013-09-26 sprendimo Nr. 3PM190752 nagrinėjimą iki bus priimtas galutinis sprendimas baudžiamojoje byloje Nr. (duomenys neskelbtini).

Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (toliau – LAT) 2025-02-26 nutartimi baudžiamojoje byloje Nr. (duomenys neskelbtini) (toliau – LAT (duomenys neskelbtini) nutartis), išnagrinėjęs nuteistųjų, minimų Lietuvos Respublikos generalinės prokuratūros rašte Nr. 17.2.-10165 (2013-05-20) kasacinius skundus, juos atmetė ir paliko galioti Lietuvos apeliacinio teismo 2024-04-24 apkaltinamąjį nuosprendį baudžiamojoje byloje Nr. (duomenys neskelbtini).

Muitinės departamentas atnaujino Pareiškėjo skundo nagrinėjimą ir patvirtino Kauno TM 2013-09-26 sprendimą Nr. 3PM190752.

Pareiškėjas nurodo, kad skundžiamas Muitinės departamento sprendimas prieštarauja teisės aktų nuostatoms, pažeidžia jo teises ir interesus.

Skunde cituojamos Bendrijos muitinės kodekso 202 ir 213 straipsnių nuostatos bei LAT praktika dėl solidariosios atsakomybės (nutartys civilinėse bylose Nr. 3K-3-543/2009, 3K-3-543/2009; nutartys baudžiamosiose bylose Nr. 2K-7-49-788/2016, Nr. 2K-299-495/2019, Nr. 2K-30-788/2023).

Pareiškėjas pažymi, kad solidarioji kelių skolininkų atsakomybė muitinei yra pripažinta ir Europos Sąjungos Teisingumo Teismo (toliau – ESTT) praktikoje (2004-09-23 sprendimas byloje Nr. C-414/02 *Spedition Ulustrans, Ulustararasi Nakliyat ve. Tic. A.S. Istanbul*, 31 punktas). Tokia pat nuostata vadovaujama ir Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) praktikoje, kurioje pabrėžiama, kad, nuteisus pareiškėją baudžiamojoje byloje dėl neteisėtai įvežtų į Bendrijos muitų teritoriją akcizais apmokestinamų prekių (cigarečių) kartu su kitais asmenimis, jo mokestinė prievolė yra solidarioji su kitais nuteistais asmenimis, nepriklausomai nuo pareiškėjo vaidmens darant nusikalstamą veiką (2017-01-17 nutartys adm. byloje Nr. A-168-143/2017).

Skunde nurodoma, jog analizuojant Baudžiamąjį įsakymą, Vilniaus apygardos teismo (duomenys neskelbtini) nuosprendį, Lietuvos apeliacinio teismo (duomenys neskelbtini) nuosprendį bei LAT (duomenys neskelbtini) nutartį yra akivaizdu, kad nusikalstamas veikas, už kurias baudžiamoji atsakomybė buvo pritaikyta Pareiškėjui, jis darė ne vienas. Visus veikų epizodus organizavo, akcizais apmokestinamų prekių (cigarečių) įvežimą, laikymą ir realizavimą vykdė kiti asmenys, kurie buvo nuteisti minėtame baudžiamajame procese. Vadovaujantis Bendrijos muitinės kodekso 202 straipsnio 3 dalimi, visi šie asmenys, Pareiškėjo teigimu, yra laikomi atsakingais už neteisėtą akcizais apmokestinamų prekių (cigarečių) įvežimą, įsigijimą, laikymą ir realizavimą, atitinkamai ir solidariais skolininkais muitinei. Nepaisant imperatyvių teisės aktų normų, skola muitinei buvo įregistruota tik Pareiškėjo vardu.

Skunde pažymima ir tai, kad pirmiau minėtame baudžiamajame procese (teisminio proceso Nr. 1-01-2-00032-2011-3) muitinė reišė civilinius ieškinius kaltinamiesiems, reikalaujama solidarios jų visų atsakomybės už nusikaltimais valstybei padarytą materialinę žalą. Bylą išnagrinėję teismai civilinius ieškinius tenkino ir iš kaltais nusikaltimų padarymu pripažintų asmenų solidariai priteisė žalą valstybei pagal kiekvieną nusikalstamų veikų epizodą atskirai. Duomenų, kad reiškiant civilinius ieškinius iš tų sumų buvo išskaičiuota Pareiškėjui Kauno TM 2013-09-26 sprendimu Nr. 3PM190752 priskirta mokestinės prievolės dalis, nėra. Pareiškėjo tvirtinimu, nagrinėjamu atveju yra sukurtos prielaidos tą pačią mokesčio sumą išieškoti iš skirtingų asmenų du kartus. Kita vertus, jau aptartas teisinis reglamentavimas bei teismų praktika aiškiai įtvirtina, kad tokia atsakomybė turi būti solidari. Nagrinėjamu atveju Pareiškėjo atsakomybė skundžiamu sprendimu nėra pripažinta solidaria su kitais tas pačias nusikalstamas veikas padariusiais asmenimis, kas Kauno TM 2013-09-26 sprendimą Nr. 3PM190752 ir Muitinės departamento sprendimą, Pareiškėjo nuomone, daro neteisėtus.

Skunde pabrėžiama, kad Pareiškėjo skundo dėl Kauno TM 2013-09-26 sprendimo Nr. 3PM190752 nagrinėjimas buvo sustabdytas būtent siekiant nustatyti kitus asmenis, dalyvavusius atitinkamuose nusikalstamų veikų epizoduose su Pareiškėju: „Muitinės departamentas, konstatavęs, kad pirmiau minėtos baudžiamosios bylos nagrinėjimo metu nustatytos aplinkybės, susijusios su neteisėtu cigarečių gabenimu į bendrijos teritoriją, gali turėti įtakos skolos muitinei įregistravimui bei kitų skolininkų nustatymu <...> sustabdė skundo <...> nagrinėjimą iki bus priimtas galutinis sprendimas baudžiamojoje byloje Nr. 01-2-00032-11“. Nepaisant to, kad baudžiamoji byla buvo išnagrinėta, priimtuose procesiniuose sprendimuose buvo ištirti ir baudžiamosios atsakomybės aspektu įvertinti kitų asmenų

veiksmi dalyvaujant tuose pačiuose nusikalstamų veikų epizoduose, kuriuose dalyvavo ir Pareiškėjas, tačiau šie reikšmingi ir prejudicinę galią turintys juridiniai faktai skundžiamame sprendime net nebuvo vertinami ir dėl jų visiškai nėra pasisakyta.

Pareiškėjas atkreipia dėmesį ir į tai, kad ginčijama mokestinė prievolė yra paskaičiuota ir įregistruota Lietuvos Respublikoje neegzistuojančia valiuta (litas) – nuo 2015-01-01 Lietuvoje buvo įvesta bendra Europos valiuta – euras.

Muitinės departamentas skundžiamu sprendimu patvirtino Kauno TM 2013-09-26 sprendimą Nr. 3PM190752, kuriuo buvo įregistruota Pareiškėjo 608 273 Lt mokestinė prievolė (26 810 Lt maito, 354 389 Lt akcizų, 89 824 Lt PVM, 109 325 Lt akcizų delspinigių ir 27 925 Lt PVM delspinigių).

Sprendime nurodyta, kad Bendrijos muitinės kodekso 202 straipsnio 1 dalies a punktas reglamentuoja, jog importo skola muitinei atsiranda neteisėtai įvežant į Bendrijos muitų teritoriją importo muitais apmokestinamas prekes. Šiame straipsnyje taip pat pažymima, kad skola muitinei atsiranda neteisėto prekių įvežimo momentu, o skolininkais laikomi asmenys, neteisėtai įvežę tokias prekes; bet kurie asmenys, dalyvavę neteisėtai įvežant prekes ir žinoję arba, yra pagrindo manyti, turėję žinoti, kad toks prekių įvežimas neteisėtas, ir bet kurie asmenys, įsigiję arba laikę atitinkamas prekes ir jų įsigijimo arba gavimo metu žinoję arba, yra pagrindo manyti, turėję žinoti, kad prekės buvo įvežtos neteisėtai.

Atsižvelgus į pirmiau paminėtas Bendrijos muitinės kodekso normas, Muitinės departamentas sprendė, kad, siekiant įregistruoti importo skolą muitinei, reikalinga įrodyti neteisėto prekių įvežimo į Bendrijos maito teritoriją faktą bei nustatyti asmenį ar asmenis, vežusius, įsigijusius ar laikiusius prekes arba žinojusius apie prekių įvežimo neteisėtumą.

Muitinės departamentas, pasisakydamas dėl aplinkybių, kurių pagrindu Pareiškėjas buvo pripažintas skolininku muitinei, konstatavo, kad šios aplinkybės buvo patvirtintos Baudžiamuoju įsakymu, todėl jos laikytinos prejudicinėmis ir nagrinėjamo ginčo atveju pakartotinai neįrodinėtinos. Muitinės departamentas pažymėjo ir tai, kad baudžiamojoje byloje, kuri buvo pagrindu stabdyti Pareiškėjo skundo nagrinėjimą, taip pat nebuvo nustatyta jokių aplinkybių, paneigiančių Pareiškėjo mokestinę atsakomybę.

Muitinės departamentas sprendė, kad Kauno TM pagrįstai ir teisingai, nurodydama faktines aplinkybes bei teisinį pagrindą, įregistravo Pareiškėjui mokestinę nepriemoką.

Komisija k o n s t a t u o j a:

Pareiškėjo skundas iš dalies tenkintinas, Muitinės departamento Sprendimas naikintinas ir Pareiškėjo skundas perduotinas centriniam mokesčių administratoriui nagrinėti iš naujo.

Ginčas byloje yra kilęs dėl Pareiškėjo pripažinimo skolininku muitinei bei mokestinės prievolės muitinei – 7 764,71 Eur (26 810 Lt) maito, 102 638,15 Eur (354 389 Lt) akcizų, 26 014,83 Eur (89 824 Lt) PVM, 31 662,71 Eur (109 325 Lt) akcizų delspinigių ir 8 087,64 Eur (27 925 Lt) PVM delspinigių – įregistravimo pagrįstumo, nustačius, kad Pareiškėjas neteisėtai disponavo akcizais apmokestinamomis prekėmis, t. y. pažeidžiant nustatytą tvarką neteisėtai per Lietuvos Respublikos sieną vežė, taip pat laikė ir gabeno akcizais apmokestinamas prekes – cigaretes, paženklintas trečiųjų šalių banderolėmis, kurių vertė viršijo 250 MGL dydžio sumą. Vilniaus apygardos teismas Baudžiamuoju įsakymu pripažino Pareiškėją kaltu padarius nusikaltimus, numatytus BK 25 straipsnio 3 dalyje, 199 straipsnio 1 dalyje bei 199-2 straipsnio 1 dalyje, ir nuteisė 66 MGL (8 580 Lt, t. y. 2 484,94 Eur) bauda.

Bylos duomenimis, mokestinio ginčo nagrinėjimo metu (Muitinės departamente) buvo gautas Lietuvos Respublikos generalinės prokuratūros raštas Nr. 17.2.-10165 (2013-05-20) apie atliekamą ikiteisminį tyrimą baudžiamojoje byloje Nr. 01-2-00032-11, kurio metu nustatyta, kad Pareiškėjas bei E.E., būdami tarptautinių pervežimų vairuotojais bei vykdydami kitų asmenų nurodymus, iš trečiųjų šalių per valstybės sieną gabendavo kontrabandines cigaretes, kurias vėliau sandėliuodavo bei realizuodavo kiti, tyrimo nustatyti, asmenys, dėl kurių ikiteisminis tyrimas ir yra atliekamas. Atsižvelgus į tai, skolų muitinei išieškojimas turėtų būti vykdomas solidariai iš visų nusikalstamas veikas padariusių asmenų, buvo prašoma išieškojimą stabdyti iki bus išnagrinėta baudžiamoji byla visų įtariamųjų atžvilgiu.

Muitinės departamentas, konstatavęs, kad pirmiau minėtos baudžiamosios bylos nagrinėjimo metu nustatytos aplinkybės, susijusios su neteisėtu cigarečių įgabenimu į Bendrijos teritoriją, gali turėti įtakos skolos muitinei įregistravimui bei kitų skolininkų nustatymui, ir vadovaudamasis MAĮ 156 straipsnio 1 dalimi, 2013-11-13 sprendimu Nr. 1A-436 sustabdė Pareiškėjo skundo dėl Kauno TM 2013-09-26 sprendimo Nr. 3PM190752 nagrinėjimą, iki bus priimtas galutinis sprendimas baudžiamojoje byloje Nr. (duomenys neskelbtini).

Nustatyta, kad LAT (duomenys neskelbtini) nutartimi, išnagrinėjęs nuteistųjų, minimų Lietuvos Respublikos generalinės prokuratūros rašte Nr. 17.2.-10165 (2013-05-20) kasacinius skundus, juos atmetė ir paliko galioti Lietuvos apeliacinio teismo (duomenys neskelbtini) nuosprendį baudžiamojoje byloje Nr. (duomenys neskelbtini).

Muitinės departamentas atnaujino Pareiškėjo skundo nagrinėjimą ir patvirtino Kauno TM 2013-09-26 sprendimą Nr. 3PM190752.

Komisija pažymi, kad Muitinės departamentas skundžiamame sprendime nurodė, jog „baudžiamojoje byloje, kuri buvo pagrindu stabdyti Pareiškėjo skundo nagrinėjimą, taip pat nebuvo nustatyta jokių aplinkybių, paneigiančių Pareiškėjo mokestinę atsakomybę“. Akcentuotina, jog detalesnis LAT 2025-02-26 nutarties įvertinimas skundžiamame Muitinės departamento sprendime nepateiktas.

Pareiškėjo skundas iš esmės grindžiamas tuo, kad Muitinės departamentas visiškai neatsižvelgė į baudžiamojoje byloje nustatytus faktus – Pareiškėjo vaidmuo nusikalstamų veikų daryme buvo antraeilis (jis vairuodavo transporto priemones, kuriomis akcizais apmokestinamos prekės neteisėtai buvo įvežamos per Lietuvos Respublikos sieną). Nusikalstamas veikas organizavo, akcizais apmokestinamų prekių (cigarečių) įvežimą, laikymą ir realizavimą vykdė kiti baudžiamojoje byloje nustatyti asmenys, kurie turi būti pripažinti solidariais skolininkais. Dėl šios priežasties skolos muitinei įregistravimas tik Pareiškėjo vardu, jo nuomone, yra neteisėtas, prieštaraujantis imperatyvioms teisės aktų nuostatoms. Pareiškėjas skunde taip pat akcentuoja muitinės pareikštus civilinius ieškinius kaltinamiesiems, kurie bylą išnagrinėjusių teismų buvo patenkinti, t. y. iš kaltais nusikaltimų padarymu pripažintų asmenų buvo solidariai priteista žala valstybei pagal kiekvieną nusikalstamų veikų epizodą atskirai. Duomenų, kad iš civilinių ieškinių sumų buvo išskaičiuota Pareiškėjui Kauno TM 2013-09-26 sprendimu Nr. 3PM190752 priskirta mokestinės prievolės dalis, nėra. Pareiškėjo teigimu, nagrinėjamu atveju yra sukurtos prielaidos tą pačią mokesčio sumą išieškoti iš skirtingų asmenų du kartus.

Įvertinusi tai, kad Kauno TM sprendime, skundžiamame sprendime bei Komisijos sprendimo nustatomojoje dalyje yra detalios aptartos faktinės aplinkybės, Komisija šioje sprendimo dalyje jų iš naujo nebekartoja ir konstatuoja, kad nagrinėjamo mokestinio ginčo esmė yra įsiteisėjusiu teismo nuosprendžiu baudžiamojoje byloje nustatytų faktų ir patenkintų civilinių ieškinių reikšmė Pareiškėjo vardu įregistruotos skolos muitinei pagrįstumui ir dydžiui.

Bendrijos muitinės kodekso 202 straipsnio 1 dalies a punktas reglamentuoja, jog importo skola muitinei atsiranda neteisėtai įvežant į Bendrijos muitų teritoriją importo muitais apmokestinamas prekes. To paties straipsnio 2 ir 3 dalyse taip pat pažymima, kad skola muitinei atsiranda neteisėto prekių įvežimo momentu, o skolininkais laikomi asmenys, neteisėtai įvežę tokias prekes; bet kurie asmenys, dalyvavę neteisėtai įvežant prekes ir žinoję arba, yra pagrindo manyti, turėję žinoti, kad toks prekių įvežimas neteisėtas, ir bet kurie asmenys, įsigiję arba laikę atitinkamas prekes ir jų įsigijimo arba gavimo metu žinoję arba, yra pagrindo manyti, turėję žinoti, kad prekės buvo įvežtos neteisėtai. Taigi, siekiant įregistruoti importo skolą muitinei, reikalinga įrodyti neteisėto prekių įvežimo į Bendrijos maito teritoriją faktą bei nustatyti asmenį ar asmenis, vežusius, įsigijusius ar laikiusius prekes arba žinojusius apie prekių įvežimo neteisėtumą.

LVAT 2018-04-11 nutartyje adm. byloje Nr. A-424-556/2018 nurodė, kad administracinių teismų praktikoje nagrinėjant analogiškas bylas yra konstatuota, jog iš Bendrijos muitinės kodekso 202 straipsnio 3 dalies trečios įtraukos loginės konstrukcijos matyti, kad joje nustatytos dvi kumuliatyvos (t. y. turinčios egzistuoti kartu) sąlygos asmenį pripažinti skolininku: pirma, šie asmenys turi būti įsigiję arba laikę neteisėtai į Bendrijos muitų teritoriją įvežtas prekes ir, antra, šių prekių įsigijimo arba gavimo metu jie žinojo arba yra protingas pagrindas manyti, kad turėjo žinoti, jog jos (prekės) buvo įvežtos neteisėtai. Netenkinant bent vienos iš šių sąlygų, asmuo negali būti pripažįstamas privalančiu mokėti importo skolą muitinei (importo muitus) minėtos nuostatos pagrindu.

LVAT dėl solidariosios muitinės skolininkų pareigos yra nustatęs, jog Bendrijos muitinės kodekso 213 straipsnis būtent ir numato, kad, jei vieną skolą muitinei privalo sumokėti keli asmenys, jie solidariai atsako už tokią skolą (2018-04-11 nutartis adm. byloje Nr. A-424-556/2018). Solidariąją atsakomybę muitinei yra pripažinęs ir ESTT, nustatydamas, jog Bendrijos muitinės kodekso 202 straipsnio 3 dalimi norima plačiai apibrėžti skolininko sąvoką, atsižvelgiant į skolininkų solidarumo taisyklę, nurodytą to paties kodekso 213 straipsnyje, pagal kurią keli asmenys, turintys sumokėti skolą muitinei, už tokią skolą atsako solidariai. Pagal ESTT praktiką, dalyvavusiais neteisėtai įvežant laikytini asmenys, kurie kaip nors prisidėjo prie šio įvežimo (ESTT 2004-09-23 sprendimas byloje Nr. C-414/02). Teisės aktų leidėjas nenurodė, kad ši nuostata taikoma tik tiems asmenims, kurie tiesiogiai prisidėjo prie neteisėto įvežimo. Taigi ši nuostata gali būti taikoma ir asmenims, kurie dalyvavo atliekant su šiuo įvežimu susijusius veiksmus (2011-11-17 sprendimas byloje Nr. C-454/10).

Kaip minėta, Pareiškėjas Baudžiamuoju įsakymu buvo pripažintas kaltu padarius nusikaltimus, numatytus BK 25 straipsnio 3 dalyje, 199 straipsnio 1 dalyje (kontrabanda) bei 199-2 straipsnio 1 dalyje (neteisėtas disponavimas akcizais apmokestinamomis prekėmis), ir nuteistas 66 MGL (8 580 Lt, t. y. 2 484,94 Eur) bauda. Pareiškėjas buvo kaltinamas tuo, jog pažeidžiant nustatytą tvarką neteisėtai per Lietuvos Respublikos sieną vežė, taip pat laikė ir gabeno akcizais apmokestinamas prekes – cigaretes, paženklintas trečiųjų šalių banderolėmis, kurių vertė viršija 250 MGL dydžio sumą. Pareiškėjas prisipažino padaręs pirmiau išvardintas nusikalstamas veikas, Baudžiamasis įsakymas yra įsiteisėjęs ir neskundžiamas, todėl vykdytinas.

Nagrinėjamoje byloje taip pat nustatyta, kad už tas pačias veikas baudžiamojon atsakomybėn buvo patraukti ir nuteisti kiti asmenys, organizavę kontrabandinių cigarečių iš trečiųjų šalių gabenimą per valstybės sieną, jas sandėliavę, o vėliau realizavę. LAT (duomenys neskelbtini) nutartimi paliko galioti Lietuvos apeliacinio teismo (duomenys neskelbtini) apkaltinamąjį nuosprendį baudžiamojame byloje Nr. (duomenys neskelbtini), kuriuo už tas pačias nusikalstamas veikas, dėl kurių Pareiškėjui įregistruota ginčo skola muitinei, buvo nuteisti pirmiau minėti asmenys. Taigi, Pareiškėjas, būdamas tarptautinių pervežimų

vairuotoju bei vykdydamas kitų asmenų nurodymus, iš trečiųjų šalių per valstybės sieną gabendavo kontrabandines cigaretes, kurias vėliau sandėliuodavo bei realizuodavo kiti, baudžiamojoje byloje nustatyti, asmenys

Akcentuotina, kad Pareiškėjo skundo nagrinėjimas Muitinės departamento 2013-11-13 sprendimu Nr. 1A-436 buvo sustabdytas ilgesniam negu 10 metų laikotarpiui (iki bus priimtas galutinis sprendimas baudžiamojoje byloje Nr. (duomenys neskelbtini)), konstatavus, kad pirmiau minėtos baudžiamosios bylos nagrinėjimo metu nustatytos aplinkybės, susijusios su neteisėtu cigarečių įgabenimu į Bendrijos teritoriją, gali turėti įtakos skolos muitinei įregistravimui bei kitų skolininkų nustatymui. Gavus galutinę LAT (duomenys neskelbtini) nutartį, Pareiškėjo skundo nagrinėjimas buvo atnaujintas, o Kauno TM 2013-09-26 sprendimas patvirtintas visa apimtimi.

Iš LAT (duomenys neskelbtini) nutarties matyti, kad Vilniaus apygardos teismo Baudžiamųjų bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2022-01-20 nuosprendžiu buvo iš dalies patenkintas Vilniaus teritorinės muitinės civilinis ieškinys, valstybės naudai iš nuteistųjų solidariai priteistos atitinkamos sumos už tas pačias veikas, už kurias Pareiškėjui įregistruota skola muitinei, pavyzdžiui, valstybės naudai iš nuteistųjų priteista po 19 488,24 Eur už 2010-11-11, 2010-11-18, 2010-11-25, 2010-12-04, 2010-12-11, 2010-12-17, 2010-12-23 nusikalstamas veikas (bendra suma – 136 417,68 Eur), Pareiškėjui už tomis pačiomis dienomis įvežtas kontrabandines cigaretes apskaičiuota 176 168,04 Eur (608 273 Lt) importo mokesčių ir su jais susijusių sumų.

Taigi, nagrinėjamu atveju dėl tų pačių nusikalstamų veikų (kontrabandos ir neteisėto disponavimo akcizais apmokestinamomis prekėmis) buvo priimtas skundžiamas Muitinės departamento sprendimas, kuriuo įregistruota skola muitinei Pareiškėjo vardu, ir LAT (duomenys neskelbtini) nutartis, kuria nuteisti kiti asmenys, organizavę kontrabandinių cigarečių iš trečiųjų šalių gabenimą per valstybės sieną, jas sandėliavę ir realizavę, ir iš dalies patenkintas Vilniaus TM civilinis ieškinys.

MAJ 156 straipsnio 1 dalis nustato ikiteisminės mokestinį ginčą nagrinėjančios institucijos teisę skundo dėl mokestinio ginčo (jo dalies) nagrinėjimą sustabdyti, jeigu priimamas sprendimas visiškai ar iš dalies priklauso nuo tam tikro juridinio fakto buvimo ar nebuvimo ir tokio juridinio fakto buvimas ar nebuvimas dar turi būti nustatytas teismo ar teisėsaugos institucijos. LVAT 2017-10-30 sprendime adm. byloje Nr. A-991-602/2017 (53 p.) nurodė, kad nei MAJ, nei Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas, aiškiai neįtvirtina vykstančio baudžiamojo persekiojimo ir baudžiamojoje byloje priimtų procesinių sprendimų reikšmės viešojo administravimo institucijoje nagrinėjamai bylai, kaip tai yra įtvirtinta nagrinėjant bylą teisme, t. y. įtvirtintas apkaltinamojo teismo nuosprendžio privalomumas nagrinėjant bylą administraciniame teisme. Įsiteisėjusiu teismo nuosprendžiu nustatyti faktai yra *res judicata* (teismo galutinai išspręstas klausimas, t. y. draudimas pareikšti tapatų ieškinį), turi prejudicinę reikšmę, jie iš naujo neįrodinėjami (Konstitucinio Teismo 2007 m. sausio 16 d. nutarimas). Dėl to mokesčių administratorius, priimdamas sprendimą dėl mokesčio paskaičiavimo, turėtų vertinti, ar konkrečiu atveju nėra būtina vadovautis įsiteisėjusiu teismo nuosprendžiu nustatytais faktais, kurie turi prejudicinę reikšmę.

Konstitucinis Teismas 2017 m. kovo 15 d. nutarime akcentavo minėtam klausimui reikšmingą Europos Žmogaus Teisių Teismo (toliau – ir EŽTT) jurisprudenciją, būtent EŽTT yra konstatavęs ir tai, kad valstybės turi teisę, laikydamosi teisėtumo reikalavimų, pasirinkti, kokiomis viena kitą papildančiomis teisinėmis priemonėmis atsakyti į visuomenei žalingą elgesį (kaip antai mokesčių nemokėjimą, vengimą juos mokėti). Tokios priemonės gali būti taikomos vykdant skirtingus, tačiau apskritai susijusius procesus, siekiant tą visuomenei žalingą elgesį paveikti skirtingais aspektais, užtikrinant, kad tokių asmeniui taikomų

priemonių visumai netaps per didelė našta. Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos (toliau – Konvencija) Protokolo Nr. 7 4 straipsnio tikslas – užkirsti kelią neteislingumui, kai asmuo yra persekiojamas ir baudžiamas du kartus už tą pačią kriminalizuotą veiką. Pagal šį straipsnį nedraudžiamos tokios teisinės sistemos, kuriose, reaguojant į tam tikras visuomenei žalingas veikas, integruojamos tam tikros priemonės, ypač kai taikomi paraleliniai procesai, kuriuos vykdo ne tos pačios institucijos, siekdamos skirtingų tikslų (Didžiosios kolegijos 2016 m. lapkričio 15 d. sprendimo byloje A ir B prieš Norvegiją, peticijų Nr. 24130/11 ir 29758/11, 121–123 punktai). Konvencijos Protokolo Nr. 7 4 straipsnyje nedraudžiama vykdyti dviejų procesų dėl tos pačios veikos, jeigu yra laikomasi tam tikrų sąlygų. Valstybė turi įtikinamai įrodyti, kad tie du procesai dėl konkrečios veikos yra pakankamai susiję tiek iš esmės, tiek laiko požiūriu. Tai reiškia, kad tikslai ir naudojamos priemonės jiems pasiekti iš esmės turi vieni kitus papildyti ir būti susiję laiko požiūriu, taip pat kad galimos tokių priemonių taikymo pasekmės turi būti proporcingos ir numatomos asmenims, kuriems jos atsiranda (Didžiosios kolegijos 2016 m. lapkričio 15 d. sprendimo byloje A ir B prieš Norvegiją, peticijų Nr. 24130/11 ir 29758/11, 130 punktas). EŽTT yra pažymėjęs, kad atsakant į klausimą, ar teisės pažeidimai, tiriami ir nagrinėjami skirtinguose procesuose, yra tapatūs, būtina atlikti faktais pagrįstą, o ne formalų (susidedantį tik iš esminių tų teisės pažeidimų elementų palyginimo) vertinimą (Didžiosios kolegijos 2009 m. vasario 10 d. sprendimo byloje *Zolotuhin prieš Rusiją*, peticijos Nr. 14939/03, 84 punktas, 2016 m. lapkričio 15 d. sprendimo byloje *A ir B prieš Norvegiją*, peticijų Nr. 24130/11 ir 29758/11, 108 punktas) (LVAT 2017-10-30 sprendimas adm. byloje Nr. A-991-602/2017, 46 p.)

Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatyme (toliau – ABTĮ) nustatyta, kad įsiteisėję teismų sprendimai privalomi visoms valstybės institucijoms, pareigūnams ir tarnautojams, įmonėms, įstaigoms, organizacijoms, kitiems fiziniams bei juridiniams asmenims ir turi būti vykdomi visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje (ABTĮ 16 straipsnio 1 dalis). ABTĮ 57 straipsnyje, reglamentuojančiame neįrodinėtinas aplinkybes ir faktus, numatyta, kad faktai, nustatyti įsiteisėjusiu teismo sprendimu vienoje administracinėje ar civilinėje byloje, iš naujo neįrodinėjami nagrinėjant kitas administracines bylas, kuriose dalyvauja tie patys asmenys (straipsnio 2 dalis). Įsiteisėjęs teismo nuosprendis baudžiamojame byloje yra privalomas teismui, nagrinėjančiam administracines bylas dėl asmens, kuriam priimtas teismo nuosprendis, veiksmų administracinių teisių pasekmių (straipsnio 4 dalis). Nors mokestinis ginčas Komisijoje bei teisminis procesas teisme vyksta pagal skirtingas taisykles, tačiau teismui privalomos procesinės teisės normos analogiškai turėtų būti taikomos ir ginčą nagrinėjančios ikiteisminės institucijos.

LVAT 2025-10-29 sprendime adm. byloje Nr. eA-1207-442/2025 nurodė, jog administracinių teismų praktikoje aiškinant ABTĮ 57 straipsnio 4 dalies nuostatas yra konstatuota, kad įstatymo leidėjas nustatė, jog iš naujo yra neįrodinėtini, kartą jau nustatyti baudžiamojame byloje asmens padaryti veiksmai ir jais sukeltos teisinės pasekmės. Teismo nuosprendžio priimto baudžiamojame byloje atveju, vėliau administracinę bylą nagrinėjantis teismas dėl nuteistojo (išteisintojo) veiksmų kilusių padarinių, nenustatinėja tik dalies teismo nuosprendžiu nustatytų faktų ir aplinkybių. Teismas tokiais atvejais neprivalo iš naujo nustatyti, ar buvo padaryti veiksmai, kurie konstatuoti nuosprendžiu, ir ar juos padarė nuteistasis. Tačiau kiti nuosprendžiu konstatuoti faktai, nagrinėjant administracinę bylą, gali būti ginčijami, ir teismas turi teisę juos kitaip nustatyti (LVAT 2015-03-31 nutartis adm. byloje Nr. A-249-438/2015). Ši nuostata reiškia, kad administracinis teismas nagrinėdamas bylą turi vadovautis tomis teismo nuosprendžiu nustatytomis aplinkybėmis, kurios yra sietinos su asmens padarytais veiksmais (šių veiksmų pobūdžiu ir apimtimi) ir asmens padariusio šiuos

veiksmus tapatybe bei kad šių aplinkybių, nagrinėjant administracinę bylą, iš naujo įrodinėti nebereikia (LVAT 2016-02-25 nutartis adm. byloje Nr. A-192-438/2016).

Komisija pažymi, kad nors teisės aktai neįtvirtina mokesčių administratoriui nei apribojimų, nei nustato prioritetus, kokia tvarka turi būti apskaičiuoti mokesčiai, kai vyksta baudžiamasis ar civilinis procesas, susijęs su mokesčių nemokėjimu (LVAT 2022-02-23 nutartis adm. byloje Nr. A-1046-602/2022, 2021-06-30 nutartis adm. byloje Nr. A-2613-442/2021), tačiau, vertinant apskaičiuotų mokesčių dydį, kai mokestinis patikrinimas yra atliekamas baudžiamosios ir civilinės bylos pagrindu, yra svarbu nustatyti visų trijų procesų dalyką. Vertinant, ar baudžiamasis persekiojimas (o vėliau teisminis nagrinėjimas), baudžiamasis procesas ir mokestinis patikrinimas buvo atlikti dėl tų pačių Pareiškėjo veiksmų, akivaizdu, kad dėl nustatyto mokestinio pažeidimo tiek bendros kompetencijos teismai, tiek ir mokesčių administratorius vertino tas pačias faktines aplinkybes, t. y., Pareiškėjo ir kitų baudžiamojoje byloje nuteistų asmenų padarytas nusikalstamas veikas (kontrabandą ir neteisėto disponavimo akcizais apmokestinamomis prekėmis), taip pat sprendė klausimą dėl valstybei padarytos žalos dydžio.

Pažymėtina, kad nagrinėjamu atveju įsiteisėjusiu Baudžiamuoju įsakymu nustatyta, kad Pareiškėjas prisidėjo prie prekių neteisėto patekimo į Bendrijos muitų teritoriją, apie neteisėtą prekių įvežimą žinojo, todėl egzistavo visos sąlygos pripažinti Pareiškėją skolininku muitinei.

LVAT yra išaiškinęs, kad pareiga mokėti mokesčius atsiranda pagal mokesčių įstatymus, o baudžiamoji ar administracinė (šiuo atveju – ir civilinė atsakomybė) kyla pagal kitus įstatymus, reguliuojančius su atitinkama atsakomybės rūšimi susijusius klausimus, t. y. skiriasi šių teisinių reiškinių pagrindai, skiriasi ir jų esmė bei tikslai (žiūrėti: 2007-07-05 nutartį adm. byloje Nr. A-575-689/2007, 2007-10-01 sprendimą adm. byloje Nr. A-39-812/2007, 2008-11-06 sprendimą adm. byloje Nr. A-556-1832/2008, 2022-06-29 nutartį adm. byloje Nr. A-1003-602/2022). Visgi, mokesčių administratorius, priimdamas sprendimą dėl mokesčio paskaičiavimo, turėtų vertinti, ar konkrečiu atveju nėra būtina vadovautis įsiteisėjusiu teismo nuosprendžiu (*Komisijos pastaba*: ar nutartimi) nustatytais faktais, kurie turi prejudicinę reikšmę (žiūrėti: LVAT 2017-10-30 sprendimą adm. byloje Nr. A-991-602/2017).

Įsiteisėjusios LAT 2025-02-26 nutarties turinys patvirtina, kad baudžiamojoje byloje priimti procesiniai sprendimai grindžiami tais pačiais faktiniais duomenimis, kaip ir mokestiniame ginče, t. y. remiamasi ikiteisminio tyrimo metu surinktais duomenimis ir yra pasisakoma dėl tų pačių faktinių aplinkybių, kaip ir mokestiniame ginče, tiek baudžiamoji byla, tiek mokesčių įstatymų pažeidimo atvejis nagrinėjamas dėl tų pačių nusikalstamų veikų, nors baudžiamojoje byloje nuteisti kiti fiziniai asmenys (ne Pareiškėjas).

Kiekvieno individualaus ginčo atveju turi būti nustatytos tam ginčui išspręsti reikšingos aplinkybės, kurias Komisija turi įvertinti pagal atitinkamus teisinius santykius reglamentuojančias teisės normas. Komisija pažymi, kad Muitinės departamentas nagrinėjamu atveju nepagrindė, kokiu teisiniu pagrindu LAT (duomenys neskelbtini) nutartis nėra *res judicata* (teismo galutinai išspręstas klausimas), t. y. neturi prejudicinės reikšmės. Muitinės departamentas, turėdamas faktinius duomenis dėl nagrinėtos baudžiamosios bylos ir nagrinėdamas klausimą dėl skolos muitinei įregistravimo dėl tų pačių nusikalstamų veikų, dėl kurių įregistruota ir ginčo skola muitinei (tik Pareiškėjo vardu), neatsižvelgė į tai, kad vykdomi nors ir skirtingi procesai, turintys skirtingus tikslus, yra tarpusavyje susiję, taip pat neįvertino baudžiamojoje byloje nustatyto fakto, kad nusikaltimai nagrinėjamu atveju padaryti veikiant organizuota grupe. Akcentuotina, kad aplinkybė, jog Pareiškėjas nusikalstamas veikas vykdė ne vienas, buvo nurodyta ir Vilniaus apygardos teismo

Baudžiamajame įsakyme (šiais aplinkybėmis nurodė įtariamieji: Pareiškėjas, F.F. ir G.G.), kurio pagrindu įregistruota ginčijama skola muitinei, tačiau muitinė į ją neatsižvelgė.

Muitinės departamento atstovas Komisijos posėdžio metu nurodė, kad baudžiamojoje byloje nuteisti asmenys nebuvo pripažinti solidariais skolininkais muitinei dėl suėjusio senaties termino. Komisija pažymi, kad Muitinės departamento argumentai nepaneigia baudžiamojoje byloje nustatyto fakto, kad nusikalstamas veikas darė ne tik Pareiškėjas, bet grupė asmenų, kurių nepripažinimas solidariais skolininkais muitinei, Komisijos vertinimu, prieštarauja Bendrijos muitinės kodekso nuostatomis. Paminėtina, jog EŽTT yra išaiškinęs, kad teisinis tikrumas suponuoja *res judicata* principo laikymąsi ir vykdymą, todėl siekiant užtikrinti šio principo taikymą, aptartu aspektu skundžiamas Muitinės departamento sprendimas negali būti pripažintas teisėtu ir pagrįstu.

Kaip minėta pirmiau, Vilniaus apygardos teismo Baudžiamųjų bylų skyriaus teisėjų kolegijos (duomenys neskelbtini) nuosprendžiu buvo iš dalies patenkintas Vilniaus teritorinės muitinės civilinis ieškinys, valstybės naudai iš nuteistųjų solidariai priteistos atitinkamos sumos už tas pačias nusikalstamas veikas, už kurias ir Pareiškėjui įregistruota skola muitinei.

LVAT 2022-02-23 nutartyje adm. byloje Nr. A-1046-602/2022 akcentavo LVAT praktiką, kurioje yra pažymėta, kad mokesčių administratoriui, pareiškus baudžiamojoje byloje civilinį ieškinį reikalaujant priteisti iš mokesčių mokėtojo nesumokėtus mokesčius ir teismui galutiniu procesiniu sprendimu išspręsdus mokesčių administratoriaus reikalavimą, mokesčių administratorius negalėtų dar kartą reikalauti iš mokesčių mokėtojo šios sumos nei inicijuodamas atskirą civilinę bylą, nei mokestinėje byloje paskaičiuoti tos pačios mokesčių sumos, tačiau tai taikytina tik dėl tų pačių, bet ne dėl skirtingų mokesčių ir su jais susijusių sumų. LVAT yra pasisakęs, kad tik tuo atveju, kai baudžiamojoje byloje nebūtų priimta galutinio baigiamojo akto, kuriuo būtų išspręstas civilinio ieškinio klausimas (pvz., kai nutraukiama baudžiamoji byla), mokesčio administratoriui atsirastų teisinės prielaidos priimti savo sprendimą pagal MAĮ nuostatas (LVAT 2014-11-21 nutartis adm. byloje Nr. A-438-1221/2014).

LVAT sprendė, kad ne tik civilinių ieškinių, kuriais buvo prašoma priteisti nesumokėtus mokesčius, patenkinimas, bet ir jų atmetimas paneigia mokesčių administratoriaus teisę tuos pačius mokesčius apskaičiuoti MAĮ nustatyta tvarka, vykdamas administracinę mokesčių apskaičiavimo procedūrą (2022-02-23 nutartis adm. byloje Nr. A-1046-602/2022). Mokesčių administratorius, vykdydamas atskirus procesus ar atlikdamas atskirus veiksmus, kurie kyla iš skirtingų teisės šakų, neturėtų pažeisti mokesčių mokėtojo teisių, taip pat teisės principų – *non bis in idem* (asmuo už tą patį nusikaltimą negali būti dukart baudžiamas), *res iudicata* (teismo galutinai išspręstas klausimas, t. y. draudimas pareikšti tapatų ieškinį). Mokesčio mokėtojo atžvilgiu negali būti priimti du privalomi ir vykdytini sprendimai (teismo nuosprendis, kuriuo galutinai išspręstas klausimas dėl mokesčio dydžio bei jo mokėjimo ir administracinis sprendimas – mokesčių administratoriaus sprendimas, pagal kurį mokesčių mokėtojui naujai apskaičiuojamas ir nurodomas sumokėti mokestis), kuriais remiantis iš mokesčio mokėtojo galima būtų reikalauti sumokėti tas pačias nesumokėtas mokesčio sumas (LVAT 2021-03-03 nutartis adm. byloje Nr. eA-439-602/2021).

Nors pirmiau cituojama LVAT praktika skiriasi nuo nagrinėjamo ginčo (cituojamose bylose tiek mokesčių administratoriaus sprendimai, tiek civiliniai ieškiniai baudžiamosiose bylose buvo pareikšti tiems patiems asmenims), tačiau akcentuotina, kad nagrinėjamu atveju, skundžiamame sprendime nepateikiant mokesčių administratoriaus aiškių paskaičiavimų, galimai yra sukurtos prielaidos tą pačią mokesčių sumą išieškoti iš skirtingų asmenų du kartus. Ginčo byloje nepateikta duomenų apie Vilniaus TM civilinį ieškinį, kuris buvo iš dalies patenkintas išnagrinėjus baudžiamąją bylą, apie jame nurodytų sumų paskaičiavimus, todėl Komisija neturi galimybės nustatyti, ar civilinis ieškinys buvo

pareikštas dėl viso Pareiškėjo į Bendrijos muitų teritoriją neteisėtai įvežto kontrabandinių cigarečių kiekio, ar iš šios sumos buvo išskaičiuota skundžiamu Muitinės departamento sprendimu patvirtinta skola muitinei (Pareiškėjui Kauno TM 2013-09-26 sprendimu Nr. 3PM190752 priskirta mokesstinės prievolės dalis). Komisijos vertinimu, nagrinėjamo ginčo atveju negalima nustatyti, ar įregistravus skolą muitinei Pareiškėjo vardu ir iš dalies patenkinus civilinį ieškinį baudžiamojoje byloje tos pačios mokesčių sumos nebus išieškotos 2 kartus.

Komisija atkreipia dėmesį, kad pagal MAĮ 67 straipsnio 1 dalies nuostatas, mokesčių administratorius privalo pagrįsti jo mokesčių mokėtoju apskaičiuotas mokesčio ir su juo susijusias sumas. Aiškindamas šios straipsnio nuostatų turinį, LVAT ne kartą yra konstatavęs, kad įrodinėjimo pareiga (lot. *onus probandi*) yra paskirstyta tarp mokesčių administratoriaus ir mokesčių mokėtojo. Mokesčių administratorius privalo tam tikrais duomenimis pagrįsti mokesčių mokėtoju apskaičiuotas mokesčio ir su juo susijusias sumas (t. y. jis turi turėti atitinkamus įrodymus, priimdamas ir grįsdamas savo sprendimus, nes priešingu atveju tokie sprendimai būtų niekiniai), o mokesčių mokėtojas, nesutikdamas su mokesčių administratoriaus apskaičiuoto mokesčio ir su juo susijusiomis sumomis, privalo pateikti duomenis, kurie pagrįstų, kodėl mokesčiai ir su juo susijusios sumos yra apskaičiuotos neteisingai. Nustačius, kad mokesčių administratorius pateikė pakankamai duomenų, įrodančių mokesčio ir su juo susijusių sumų apskaičiavimo pagrįstumą bei teisingumą, mokesčių mokėtoju, kuris nesutinka su mokesčių administratoriaus apskaičiavimu, tenka pareiga įrodyti, jog mokesčių administratorius neteisingai apskaičiavo mokesčio ir su juo susijusias sumas. Mokesčių mokėtojas, norėdamas paneigti mokesčių administratoriaus apskaičiuotą konkretų mokesčių, privalo pateikti pagrįstus argumentus ir juos pagrindžiančius naujus įrodymus, lemiančius nustatyto mokesčio dydžio neteisingumą (pvz., LVAT 2010-11-08 nutartis adm. byloje Nr. A-556-1527/2010; 2010-10-25 nutartis adm. byloje Nr. A-438-1147/2010; 2011-12-22 nutartis adm. byloje Nr. A-575-912/2011; 2012-05-24 nutartis adm. byloje Nr. A 442 1601/2012; 2015-10-12 nutartis adm. byloje Nr. A-1021-442/2015, 2023-06-15 nutartis adm. byloje Nr. eA-1062-1047/2023, 2024-06-19 nutartis adm. byloje Nr. eA-1684-575/2024 ir kt.).

LVAT yra pažymėjęs, kad individualiame administraciniame akte turi būti nurodomi pagrindiniai faktai, argumentai ir įrodymai, pateikiamas teisinis pagrindas, kuriuo viešojo administravimo subjektas rėmėsi priimdamas administracinį aktą; motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas. Ši teisės norma siejama su teisėtumo principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektai savo veikla nepažeistų teisės aktų, jog jų sprendimai būtų pagrįsti, o sprendimų turinys atitiktų teisės aktų reikalavimus, taip pat su gero administravimo principu, kurių viešojo administravimo subjektas privalo laikytis (pvz., LVAT 2014-03-19 nutartis adm. byloje Nr. A-662-839/14; 2014-03-25 nutartis adm. byloje Nr. A-756-997/2014; 2015-09-02 nutartis adm. byloje Nr. A-2760-492/2015 ir kt.).

Atsižvelgdama į pirmiau sprendime išdėstytus argumentus, jog mokesčių administratorius neįvertino visų su Pareiškėjo apmokestinimu susijusių aplinkybių ir dėl jų nepasisakė, Komisija pažymi, jog negali priimti sprendimo iš esmės, todėl siekdama pašalinti nustatytus trūkumus nagrinėjamame ginče ir teisingai įvertinti Pareiškėjo mokesstinės prievolės pagrįstumą, Komisija sprendžia, kad yra pagrindas Pareiškėjo skundą grąžinti Muitinės departamentui nagrinėti iš naujo. Dėl šios priežasties Muitinės departamento sprendimas yra naikintinas, o Pareiškėjo skundas perduodamas centriniam mokesčių administratoriui nagrinėti iš naujo. Kadangi mokesčių administratorius, vykdydamas atskirus procesus ar atlikdamas atskirus veiksmus, kurie kyla iš skirtingų teisės šakų, neturėtų pažeisti mokesčių mokėtojo teisių, taip pat *res iudicata* (teismo galutinai išspręstas klausimas, t. y. draudimas pareikšti tapatų ieškinį) principo, Muitinės departamentas,

nagrinėdamas Pareiškėjo skundą iš naujo, turėtų argumentuotai įvertinti teismų nuosprendžius (nutartis) susijusioje baudžiamojoje byloje ir joje nustatytas nusikalstamų veikų padarymo aplinkybes, taip pat Vilniaus TM pareikštą civilinį ieškinį, ir iš naujo spręsti klausimą dėl Pareiškėjo skolos muitinei įregistravimo pagrįstumo.

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, vadovaudamasi Mokesčių administravimo įstatymo 155 straipsnio 4 dalies 2 ir 5 punktais, n u s p r e n d ž i a:

Panaikinti Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2025-10-09 sprendimą Nr. 1AE-386 ir A.A. skundą perduoti Muitinės departamentui prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos nagrinėti iš naujo.

Pagal Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 159 straipsnio 1, 3 ir 4 dalis mokesčių mokėtojas, nesutinkantis su Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimu, turi teisę šį sprendimą apskųsti Regionų administraciniam teismui, skundą paduodant pasirinktinai: Vilniaus rūmuose (Žygimantų g. 2, 01102, Vilnius), Kauno rūmuose (A. Mickevičiaus g. 8 A, 44312, Kaunas), Klaipėdos rūmuose (Galinio Pylimo g. 9, 91230, Klaipėda), Šiaulių rūmuose (Dvaro g. 80, 76298, Šiauliai), Panevėžio rūmuose (Respublikos g. 62, 35158, Panevėžys) ar per Lietuvos teismų elektroninių paslaugų portalą <https://e.teismas.lt>. Skundas Regionų administraciniam teismui turi būti paduodamas ne vėliau kaip per 20 dienų po Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimo įteikimo dienos.

Pagal Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 159 straipsnio 2 dalį apskųsti Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimą taip pat turi teisę centrinis mokesčių administratorius, tačiau tik tuo atveju, kai centrinis mokesčių administratorius ir Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, spręsdami mokestinį ginčą (arba mokestinio ginčo metu), skirtingai interpretavo įstatymų ar kito teisės akto nuostatas.

Komisijos pirmininkė	Vilma Vildžiūnaitė
Komisijos narė	Gvida Ivanauskienė
Komisijos narė	Kristina Jakštienė
Komisijos narė	Raimonda Juodkaitė
Komisijos narė	Jurgita Narkevičiūtė